

نیازهای آموزشی

و

مسائل شغلی مربیان پرورشی

میر سعید حسینی

مقدمه

آنچه که در حال حاضر بعنوان یک اصل مسلم احساس می‌شود ضرورت توجه به تربیت دینی دانش‌آموزان است - همانگونه که حضرت امام(ره) و مقام معظم رهبری تأکید فراوانی بر این مسأله داشته و دارند و امروز در سطح مدارس مربیان پرورشی به عنوان نیروهای دست اندرکار و مجریان اصلی در زمینه «امر تربیت دینی» مطرح می‌باشد که در راستای تحقق اهداف ذیل گام برمی‌دارند:

- ۱ - پاسداری از آرمانها و ارزشهای انقلاب اسلامی و انتقال مفاهیم تربیتی اسلامی به مدارس
- ۲ - پاسخگویی به نیازهای روحی و جسمی دانش‌آموزان
- ۳ - تلاش برای رشد و بالندگی و استعدادهای دانش‌آموزان
- ۴ - تربیت اجتماعی دانش‌آموزان به

منظور ایجاد روح تعاون و مشارکت اجتماعی

۵ - غنی نمودن اوقات فراغت دانش‌آموزان

۶ - بهره‌گیری از امکانات و نیروهای اهل فکر و هنر مدرسه

۷ - شناسایی و تلاش برای حل مشکلات روحی و رفتاری دانش‌آموزان

و طرح پژوهشی فوق با عنایت به این مهم همانطور که از عنوان آن مشخص است

در صدد می‌باشد که با شناسایی اطلاعات اساسی از مربیان پرورشی کشور «چهار

زمینه» ذیل را سامان بخشد

الف - آموزشهای شغلی

ب - برآورد وضعیت نیروی انسانی

ج - سازماندهی تشکیلاتی

د - بهره‌گیری از توان مربیان در فرصتهای مقتضی

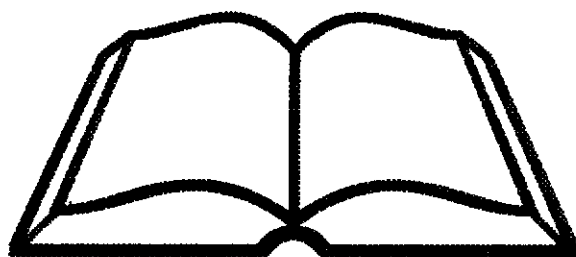
البته برخی از زمینه‌های فوق پس از

اجرا و بکارگیری نتایج طرح در عمل به منصفه ظهور خواهد رسید. علاوه بر موارد فوق اجرای پژوهش مزبور می‌تواند اطلاعات جالب توجه‌ای را در اختیار برنامه‌ریزان امور پرورشی کشور قرار دهد.

اهداف تحقیق

«برنامه‌ریزی شامل فعالیت‌های رسمی و منطقی است که سعی بر پیش‌بینی شرایط جهت‌ها، رویارویی‌ها در نقطه زمانی در آینده دارد تا آمادگی نیروها و سازمان را در جهت انجام هر چه مؤثرتر کارها و نیل به اهداف به بهترین طریق افزایش و بهبودی دهد.»

نیاز نظام‌های آموزشی و تربیتی به برنامه‌ریزی روز به روز در حال افزایش و کارآیی و اثربخشی برنامه‌ها در گرو پیش‌بینی و توجه به امکانات و نیازهای آینده است.

برای مقاصد تربیتی و دینی نیز به دلیل پیچیدگی اهداف و دگرگونی شرایط نیازسنجی امری بدیهی و اولیه است این تحقیق به منظور توجه به خواسته‌ها و نیازهای مربیان اجرا گردیده و امید است بتواند زمینه‌ساز شناخت کافی از شرایط و امکانات موجود باشد بطور کلی اهداف تحقیق عبارتند از:

- ۱ - بهره‌برداری از ویژگیهای فردی و شغلی مربیان پرورشی در برنامه‌ریزیهای حوزه معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش.

- ۲ - بررسی نیازهای آموزشی مربیان و برنامه‌ریزی متناسب با نیازهای موجود تا برنامه آموزشها هر چه بیشتر به سمت کاربردی شدن گرایش یابد.

- ۳ - ایجاد نظام ماشینی اطلاعات مربیان پرورشی سراسر کشور جهت برنامه‌ریزی صحیح و اصولی در چهار زمینه

مهم و اساسی ذیل:

الف : سازماندهی

ب : آموزش

ج : نیروی انسانی

د : بهره‌گیری از توان مربیان

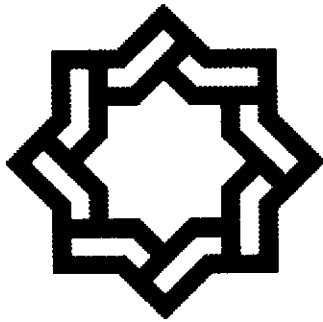
۴ - گردآوری اطلاعات اساسی و نسبتاً ثابت از ویژگیهای فردی و شغلی مربیان کشور

۵ - شناخت استعدادها، توانائیها و مهارتهای مختلف کلیه مربیان کشور

اهمیت و ضرورت تحقیق

جهت توفیق در هر کاری، وجود اطلاعات و آگاهیهای اولیه‌ای که بتواند به گونه‌ای سریع و آسان برنامه‌ریزان را در رسیدن به هدف مطلوبشان یاری دهد از ضروریات است. به عبارت دیگر داشتن شناخت کافی که بتواند مدیران را به سادگی و آسانی در پیمودن جاده موفقیت یار و

مددکار باشد از نیازهای اساسی در تحقق هر کاری محسوب می‌شود. بدین جهت از آنجا که در تشکیلات امور تربیتی «مربیان پرورشی» نیروهایی کارآمد به شمار می‌آیند و نگاهی به تجربه چند سال گذشته نشان می‌دهد که آنچه همواره مانعی بزرگ در راه یک برنامه‌ریزی جامع بود فقدان اطلاعات و آمارهای کافی است و از سوی دیگر عواملی همچون انتقالات، جابجایی، مأموریت، ادامه تحصیل و... موجب گشته تا اطلاعات دقیقی از وضعیت مربیان در دسترس نباشد و به تبع آن مسئولین را در جهت تدوین یک برنامه منظم در تنگنا قرار می‌داده است. بنابراین براساس یک مطالعه و بازنگری برای کسب اطلاعات کافی از نیروهای موجود و شناخت استعدادها، رغبتها، تمایلات، گرایشها و تواناییهای آنان به شیوه ماشینی کردن اطلاعات در نظر است تا برنامه‌ریزی دوره‌های آموزشی را

به گرایش‌های مربیان همسو نموده و همچنین با بهره‌برداری هر چه بهتر از توان فکری و عملی این نیروها برنامه منسجمی را در راستای تقویت هر چه بهتر فعالیت‌های پرورشی طرح ریزی نمود. ضمناً اگر از نیروهای درون نظام اطلاعات صحیح و دقیقی در دست باشد وجود این اطلاعات در دراز مدت هم موجب رشد نیروها و هم منجر به ارتقای سطح کمی و کیفی فعالیت‌های پرورشی می‌شود چرا که با ارتقای سطح علمی مربیان، آنان با بکارگیری توان خود در زمینه‌های مورد علاقه می‌توانند استعداد‌های خود را به منصفه ظهور رسانده و نهایتاً در رشد فعالیت‌های پرورشی مشمر ثمر باشند مضافاً اینکه اخذ و طبقه‌بندی اطلاعات کارکنان تشکیلات امور تربیتی را در نیل به برخی از اهداف کوتاه مدت نیز یاری می‌نماید.

تعاریف عملیاتی

- ۱ - بررسی: انجام مجموعه‌ای از فعالیت‌های منجسم، هدفمند و با برنامه در جهت کسب شناخت بهتر و دقیقتر مسائل و تلاش در جهت یافتن راه حل می‌باشد.
- ۲ - نیازهای آموزشی: احتیاج فرد یا گروه به انواع مختلف آموزش‌های مطروحه در هر سازمان یا تشکیلات می‌باشد.
- ۳ - مربیان پرورشی: آن دسته از نیروهای انسانی در آموزش و پرورش کشور که بارشته شغلی مربیگری به انجام وظایف محوله «تدریس دینی و قرآن و کلاسهای پرورشی و... اجرای فعالیت‌های متنوع پرورشی (فوق برنامه) در آموزشگاهها مبادرت می‌نمایند.
- ۴ - دوره‌های مختلف تحصیلی: شامل

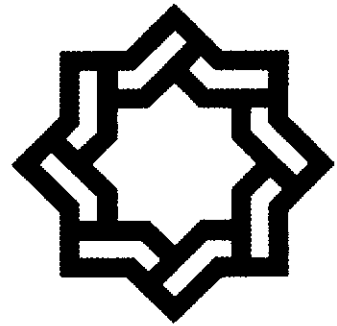
ابتدایی، راهنمایی، متوسطه و بالاتر می‌باشد.

سئوالات تحقیق

- ۱ - برآورد آمار و درصد مربیان کل کشور به تفکیک استان، جنسیت و سرجمع کشوری.
- ۲ - برآورد آمار و درصد مربیان به لحاظ وضعیت تأهل و مذهب به صورت سرجمع کشوری
- ۳ - محاسبه میانگین اولاد مربیان پرورشی در سطح کشور در بین برادران و خواهران و محاسبات فراوانی و درصد مربیان برادر و خواهر فاقد اولاد به صورت سرجمع کشور
- ۴ - محاسبه آمار و درصد مربیان کل کشور بر اساس دوره‌های سنی: (۳۰ - ۲۰)، (۴۰ - ۳۱) و (۵۰ - ۴۱) سال
- ۵ - محاسبه آمار و درصد مربیان کل کشور بر اساس نوع زندگی (بومی یا غیر بومی) به تفکیک جنسیت
- ۶ - محاسبه آمار و درصد مربیان به لحاظ آخرین مدرک تحصیلی در سطح کشور به تفکیک جنسیت
- ۷ - محاسبه فراوانی و درصد مربیان به تفکیک جنسیت به لحاظ (دانشجو یا غیردانشجو بودن) در کل کشور
- ۸ - محاسبه فراوانی و درصد مربیان زن و مرد بر اساس وضعیت استخدام در کل کشور
- ۹ - محاسبه فراوانی و درصد مربیان زن و مرد بر اساس رشته شغلی در کل کشور
- ۱۰ - محاسبه فراوانی و درصد مربیان زن و مرد بر اساس موقعیت جغرافیایی محل کار در کل کشور

۱۱ - محاسبه فراوانی و درصد مربیان زن و مرد بر اساس اشتغال در دوره‌های مختلف تحصیلی

- ۱۲ - محاسبه آمار و درصد مربیان زن و مرد بر اساس سابقه کار در کل کشور
 - ۱۳ - محاسبه آمار و درصد مربیان زن و مرد بر اساس توانایی تدریس در درس غیر مرتبط با امور پرورشی
 - ۱۴ - محاسبه آمار و درصد مربیان زن و مرد به جهت دارا بودن یا نداشتن رضایت شغلی در کل کشور
 - ۱۵ - محاسبه میانگین ساعات دوره‌های کارآموزی آموزش ضمن خدمت مربیان زن و مرد
 - ۱۶ - محاسبه آمار و درصد مربیان پرورشی به لحاظ داشتن یا نداشتن نسبت به خانواده‌های شهدا، مفقودالانرها، آزادگان و جانبازان ۷۰ درصد به بالا در کل کشور.
 - ۱۸ - محاسبه آمار و درصد مربیان مرد (جانباز) در کل کشور
 - ۱۹ - محاسبه آمار و درصد مربیان مرد (آزاده) در کل کشور
 - ۲۰ - محاسبه آمار و درصد خواهرانی که همسران آنها رزمنده یا جانباز یا آزاده می‌باشند.
 - ۲۱ - محاسبه آمار و درصد مربیان مرد و زن کل کشور در زمینه مهارت‌های ۲۴ گانه مطروحه در طرح
 - ۲۲ - تعیین میزان تأثیر مهارت‌های فردی در شغل مربیگری
 - ۲۳ - محاسبه آمار تعیین نیازهای آموزشی زن و مرد با در نظرگرفتن پنج اولویت مورد نیاز
- الف - نوع تحقیق
طرح تحقیق فوق از نوع توصیفی -

کاربردی است زیرا به بررسی وضعیت و پارامترهای موجود پرداخته و اطلاعات حاصله از تحقیق در جهت برنامه‌ریزی صحیح و واقعی پیرامون امور مریبان پرورشی کشور مورد بهره‌برداری قرار خواهد گرفت و موجب سیاستگذاری اساسی معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش در این زمینه خواهد بود.

ب - جامعه تحقیق

جامعه آماری تحقیق شامل کلیه مریبان پرورشی سراسر کشور در سطوح مختلف تحصیلی ابتدایی، راهنمایی، دبیرستان، هنرستان، دانشسراهای شبانه‌روزی مراکز تربیت معلم، مراکز پیش‌دانشگاهی، شاغلین در اداره و مسئولیت‌های دیگر تقریباً حدود ۳۵۰۰۰ نفر در حوزه ۲۶ اداره کل آموزش و پرورش و ۵۹۰ شهرستان منطقه آموزشی مشغول به کار می‌باشند.

ج - نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

نمونه آماری این تحقیق همان جامعه تحقیق می‌باشد زیرا طرح فوق نوعی آمارگیری سرشماری کلی و اطلاعات سنجی همگانی از کلیه مریبان پرورشی سراسر کشور است، به عبارت دیگر نمونه‌گیری در جهت اجرای این نوع تحقیق با توجه به هدف و ویژه‌اش مقدور نخواهد بود و برنامه‌ریزان مربوطه را به هدف اصلی خود نمی‌رساند.

د - روش جمع‌آوری اطلاعات و توصیف ابزار آن

اطلاعات مورد نظر در این پژوهش از طریق اجرای یک پرسشنامه حاوی سؤالات بسته (۳۴ سئوالی با بیش از ۱۰۰ آیتم) بدست خواهد آمد.

ه - شیوه‌های تحلیل اطلاعات

در این تحقیق با توجه به محدوده وسیع آن، شرایط و نوع آن از فاکتورهای آماری رایج در آمار توصیفی شامل فراوانی، درصد، میانگین، نما و... استفاده خواهد شد.

و - داده‌های مورد نیاز

۱ - مشخصات فردی، شغلی، اجتماعی، مذهبی و سیاسی مریبان پرورشی کشور

۲ - درصد مریبان زیر دیپلم و ۲۱/۵ درصد دیپلم و ۵۷ درصد مریبان فوق دیپلم و حدود ۱۹ درصد لیسانس و ۰/۶ درصد فوق لیسانس و ۰/۱۱ درصد دارای مدرک معادل دکتری هستند.

۲ - مهارت‌ها و توانایی‌های مریبان پرورشی سراسر کشور

۳ - میزان آموزش‌هایی که تاکنون مریبان پرورشی کشور گذرانده‌اند.

۴ - آموزش‌های درخواستی مریبان پرورشی کشور

● تجزیه و تحلیل داده‌ها «تحلیل و تفسیر اطلاعات»

۱ - طرح پژوهشی فوق آمار مریبان سطح کشور را ۳۰۳۴۸ نفر برآورد نموده است که با آمار دفتر هماهنگی و تلفیق طرحها و برنامه‌ها به میزان بسیار ناچیزی تفاوت دارد با نگاهی به آمار گرفته شده و با کم‌نمودن آمار مریبان شاغل در مسئولیت‌های دیگر ۱۰۲۲۹ از کل آمار نیروهایی که فرم را تکمیل نموده‌اند ۴۰۵۷۷ رقم (۳۰۳۴۸) به دست می‌آید.

۲ - حدود ۸۱ درصد مریبان پرورشی کشور متأهل بوده و دارای میانگین حداقل ۲ فرزند می‌باشند لذا در بررسی میزان کارآیی مریبان باید به این نکته توجه نمود که اکثریت مریبان دارای خانواده و فرزند می‌باشند و علی‌رغم ایفای مسئولیت در خانه و خانواده مسئولیت خطیر مربیگری را نیز بر عهده دارند.

۳ - حدود ۷۲ درصد مریبان بومی شهرستان محل خدمت خود بوده و حدود ۲۷ درصد غیربومی می‌باشند باید گفت بومی بودن در کارآیی و سطح کیفی بازده فعالیت‌های مریبان مؤثر است البته ممکن است در صدی از غیربومی بودن حالت اضطراری و به علت ادامه تحصیل یا تبعیت از همسر به جهت مأموریت وی صورت گیرد بنابراین در صد بالای حالت (بومی) خود به عنوان یک عامل مثبت جهت افزایش کارآیی تلقی می‌شود.

۴ - مریبان و مدرک تحصیلی: ۶۳ درصد مریبان زیر دیپلم و ۲۱/۵ درصد دیپلم و ۵۷ درصد مریبان فوق دیپلم و حدود ۱۹ درصد لیسانس و ۰/۶ درصد فوق لیسانس و ۰/۱۱ درصد دارای مدرک معادل دکتری هستند. با یک بررسی اجمالی در می‌یابیم که ۲۲/۱۳ درصد مریبان مجموعاً دارای مدرک دیپلم و زیر دیپلم هستند و فراوان‌ترین مدرک تحصیلی مریبان «فوق دیپلم» می‌باشد که باید در زمینه رشد علمی و ارتقای سطح مدارج علمی مریبان برنامه‌ریزی لازم را تدارک دید. از آنجا که دید و نگرش علمی و وسعت دامنه اطلاعات مریبان در نوع بیش از آنها مؤثر است و روش‌هایی که طبعاً از پیش‌ها نشأت می‌گیرد چنانچه از پیش قوی برخاسته

باشد یقیناً روشهای مطلوب، موفق و مؤثرتری خواهد بود این اصل که سطح علمی در میزان کارایی است. البته باید در نظر داشت که ۲۲/۵ درصد مربیان در حال حاضر دانشجو هستند و در حال ادامه تحصیل در سطوح مختلف می‌باشند و باید توجه داشت که مسئله «تحصیل» هم، با مشکلات و محدودیتهای روبرو است مانند هزینه‌های مالی، دور بودن محل تحصیل از محل زندگی، قبولی در رشته مورد علاقه، فشار ناشی از اشتغال همزمان با تحصیل و کار و... که می‌تواند موجب کاهش (رغبت تحصیلی) در بین مربیان شود.

حدود ۸۰ درصد مربیان با رشته شغلی پرورشی، ۱۶ درصد با رشته شغلی آموزشی و ۲ درصد با رشته اداری و ۱۸ درصد با رشته فنی در بخش امور تربیتی مشغول به فعالیت می‌باشند.

۵ - مربیان و وضعیت شغلی : حدود ۸۰ درصد مربیان با رشته شغلی پرورشی، ۱۶ درصد با رشته شغلی آموزشی و ۲ درصد با رشته اداری و ۱۸ درصد با رشته فنی در بخش امور تربیتی مشغول به فعالیت می‌باشند. به هر صورت این مسئله برای سازمان تشکیلات امور تربیتی نقطه مثبتی به شمار می‌رود زیرا رشته شغلی نیروهای ذیربط با نوع کار و مسئولیت آنها تطابق دارد. همچنین ۷/۷ درصد مربیان حق‌التدریس و ۴۲ درصد پیمانی و ۷۵ درصد آزمایشی و ۹۰/۰۷ درصد رسمی (قطعی) هستند. باید در نظر داشت درصد کمی از مربیان از ثبات شغلی برخوردار نیستند اگر چه ضروری است که وزارت متبوع نسبت به جذب رسمی مربیان حق‌التدریس (۷/۷ درصد) اقدام عاجل و مقتضی به عمل آورد لیکن تقریباً حدود ۹۱ درصد مربیان از وضعیت روشن استخدامی برخوردارند و این باعث اعتماد به نفس بیشتر در ایفای کارهای محوله است.

۶ - حدود ۱۰۲۲۹ مربی پرورشی به اقتضای عواملی در مسئولیتهای مختلف دیگر اعم از درون سازمانی و برون سازمانی انجام وظیفه می‌نمایند، که این عدد قریب ۲۵/۲ درصد را تشکیل می‌دهد این موضوع که درصد قابل توجهی را هم در برمی‌گیرد باید مورد توجه مسئولین امور تربیتی قرار گیرد که یا به صورت جانشین از حوزه آموزش نیروهای واجد شرایط را تبدیل و به عنوان نیروهای پرورشی بکار گیرد یا به نوعی این عدد را کنترل و سپس کاهش دهند. به عبارت دیگر فراخوانی و به کارگیری مجدد این نیروها می‌تواند در تحقق اهداف سازمان و پیشبرد اهداف امور تربیتی مؤثر باشد ضمن اینکه باید عوامل جذب مربیان به مسئولیتهای دیگر را شناسایی و مورد بررسی قرار داد و به فکر راه حل آن بود.

توضیح: در یک بررسی به عمل آمده از سوی دفتر مشاوره و برنامه‌ریزی امور تربیتی در سال تحصیلی ۷۵ - ۷۴ بیش از ۲۰۰۰ نفر از مربیان فقط در درون سازمان در سمت مدیریت مدارس در سطح کشور مشغول می‌باشند.

حدود ۷۶/۰۸ درصد مربیان در سطح شهر و حدود ۱۷/۸۸ درصد مربیان در روستا مشغول به کارند.

۷ - مربیان و محل کار: حدود ۷۶/۰۸ درصد مربیان در سطح شهر و حدود ۱۷/۸۸ درصد مربیان در روستا مشغول به کارند. گرایش مربیان به کار در سطح شهر به دلایلی بیشتر بوده شاید این امر به علت وجود امکانات بیشتر در سطح شهر باشد البته نباید مشکلات روستا و صعب‌العبور بودن، پراکندگی مدارس روستایی و... را نادیده انگاشت لکن در عین حال باید طوری برنامه‌ریزی نمود که تعادلی نسبی در زمینه بکارگیری مربیان پرورشی در موقعیت‌های مختلف جغرافیایی بوجود آید.

۸ - حدود ۷۴ درصد مربیان اظهار

داشته‌اند که از توانایی تدریس در درس غیر مرتبط بهره‌مند هستند و این دلیلی بر وجود مهارت فردی در جنبه آموزشی در جمع مربیان می‌باشد و به نوعی نمایانگر شایستگی مربیان پرورشی می‌باشد. در این زمینه چنانچه آموزش و پرورش بتواند از ساعات موظف تدریس مربیان که معمولاً بین ۸ تا ۱۲ ساعت متغیر می‌باشد در صورت امکان در زمینه مواد درسی آموزشی (تخصصی) که مهارت دارند استفاده نماید، می‌تواند هم به نوعی کمبود نیروهای آموزشی را جبران نماید و هم موجبات دلگرمی و تقویت روحیه مربیان را فراهم آورد.

۹ - در بخش مهارتهای ۲۴ گانه فردی که از مربیان نظرخواهی شده بود می‌توان به ترتیب اولویت به ۸ فعالیت، که بالاترین درصد را به خود اختصاص داده بود بدین شرح اشاره نمود:

- ۱ - امور کتاب و کتابخانه
- ۲ - مدیریت اردوهای برون استانی
- ۳ - راه‌اندازی تشکلهای گروهی
- ۴ - کمک‌های اولیه و بهداشتی
- ۵ - آشنایی با زبان عربی
- ۶ - سخنرانی و فن بیان
- ۷ - مربیگری هلال احمر
- ۸ - قرائت قرآن با صوت

ضمناً با نگاهی به شرح تفصیلی فراوانی و درصدها به رتبه هر یک از مهارتها پی خواهید برد همچنین حدود ۵۸ درصد مربیان به این نکته اشاره نمودند که این مهارتها در شغل مربیگری بسیار مؤثرند و نقش بسزایی در تسلط و قدرت آنان در ایفای بهتر مسئولیتهای محوله دارد بهر حال در آموزش و پرورش امروز توجه به مهارتهای فردی نیروها امری بسیار ضروری است و وجود این تواناییها در مربیان موجب تقویت تشکیلات امور تربیتی می‌باشد.

یادآوری: به دلیل اهمیت سه فعالیت اولیه به توضیح بیشتر این سه مهم می‌پردازیم:

الف - از دیدگاه همه صاحب‌نظران

تعلیم و تربیت کتابخانه قلب مرکز آموزشی است. و ترفیب دانش‌آموزان به مطالعه و کتابخوانی یکی از راهبردهای تربیتی می‌باشد و از آنجا که کتابخانه می‌تواند جایگاه خوبی جهت دانش‌آموزان برای فنی‌سازی اوقات فراغت و ساعات آزاد باشد توجه به آن امری اجتناب‌ناپذیر است.

ب - اهمیت اردوهای برون استانی به

جهت تقویت روحیه استقلال طلبی نوجوانان قابل توجه می‌باشد اردوها به جهت تجارب با ارزشی که به دنبال خود دارند در بین صاحب‌نظران تربیت یک ابزار تربیتی مؤثر شناخته شده است.

ج - تشکّل‌ها و مجامع دانش‌آموزی از جمله محیط‌هایی می‌باشند که دانش‌آموزان بر حسب غلایه و گرایش‌های درونی خود

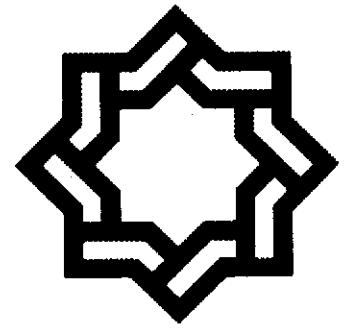
بدان می‌پیوندند و می‌توانند استعدادها و توانایی‌های درونی خود را در فعالیت‌های مختلف و متنوعی که در تشکّل‌ها و مجامع گوناگون وجود دارد به ظهور برسانند و حتی حس «تشخیص طلبی» آنان نیز در اینگونه فعالیتها ارضا شود.

ردیف	نام مهارت	فراوانی	درصد
۱	امور کتابخانه	۲۲۲۲۹	۵۲/۷۸
۲	مدیریت اردوهای برون استان	۱۳۷۸۶	۳۶/۴۳
۳	راه‌اندازی تشکّل‌های گروهی	۱۳۳۰۴	۳۲/۷۸
۴	کمک‌های اولیه و بهداشتی	۱۲۸۴۴	۳۱/۶۵
۵	آشنایی با زبان عربی	۱۲۴۰۷	۳۰/۵۷
۶	سخنرانی و فن بیان	۱۱۰۵۸	۲۷/۲۵
۷	مربیگری هلال احمر	۱۰۷۰۸	۲۶/۳۸
۸	ترائت قرآن با صوت	۹۸۲۱	۲۴/۲۰
۹	آموزش مسائل نظامی	۸۸۸۴	۲۱/۸۹
۱۰	تحقیق و پژوهش	۸۲۰۴	۲۰/۲۱
۱۱	مدرس آموزش خانواده	۸۰۷۱	۱۹/۸۹
۱۲	خوشنویسی	۷۷۹۷	۱۹/۲۱
۱۳	بازیگری تئاتر	۷۱۰۵	۱۷/۵
۱۴	سمعی و بصری	۵۲۸۳	۱۳/۰۱
۱۵	صنایع دستی	۵۱۵۵	۱۲/۷۰
۱۶	داستان نویسی	۳۸۱۹	۹/۴۱
۱۷	آشنایی با زبان انگلیسی	۳۵۲۰	۸/۶۷
۱۸	طراحی	۳۴۰۱	۸/۳۸
۱۹	سرودن شعر	۳۳۹۸	۸/۳۷
۲۰	نمایشنامه نویسی	۲۸۳۰	۶/۹۷
۲۱	نمایش عروسکی	۲۷۴۳	۶/۷۵
۲۲	پارچه‌نویسی و خطاطی	۲۱۳۶	۵/۲۶
۲۳	کامپیوتر	۱۶۹۹	۴/۱۸
۲۴	گرافیک	۴۱۵	۱/۰۲

حدود ۶۵ درصد از کل برادران مربی در جبه‌های جنگ تحمیلی، در جهت حفظ و حراست از آرمان امام راحل(ره) و شهدای انقلاب حضور داشته و ۸ درصد از کل مربیان کشور از خانواده معظم شهدا هستند.

۱۰ - مربیان و ارزشهای انقلاب : حدود ۶۵ درصد از کل برادران مربی در جبه‌های جنگ تحمیلی، در جهت حفظ و حراست از آرمان امام راحل(ره) و شهدای انقلاب حضور داشته و ۸ درصد از کل مربیان کشور از خانواده معظم شهدا هستند. در بین کل مربیان برادر ۹/۳ درصد از جانبازان دفاع مقدس می‌باشند که بالاترین

درصد آن ۸۰ و کمترین درصد جانبازی ۱۰ می‌باشد. ضمناً ۱۱۴ نفر از مربیان کشور از ۹۹ ماه تا یک ماه در اسارت رژیم بعثی عراق به سر برده‌اند و جزء آزادگان می‌باشند. همچنین در بین کل مربیان خواهر ۱۷/۵ درصد از خواهران به جهت حضور همسرشان در جبهه، رسالت سنگینی در زمان دفاع مقدس به انجام

رسانده‌اند و حدود ۷ درصد از خواهران مریی کشور دارای همسر جانباز می‌باشند. بدین جهت نقش و تأثیر مرییان پرورشی در عرصه‌های مختلف جنگ، جبهه و دفاع از حریم کشور و انقلاب اسلامی و ارزشهای انقلابی شایان توجه می‌باشد لکن در واقع اینان سربازان انقلاب در آموزش و پرورش و مدارس می‌باشند.

می‌باشد. آنچه مسلم است «هنر و علم» دو ابزار قوی کار پرورشی است که مرییان نسبت به آن اصلاح نیاز نموده‌اند، خوشنویسی به عنوان یک هنر مؤثر و روانشناسی به عنوان یک علم کاربردی دو وسیله مهم برای مریی جهت کار پرورشی است.

۱۳۴ نفر از مرییان کشور از ۹۹ ماه تا یک ماه در اسارت رژیم بعثی عراق به سر برده‌اند و جزء آزادگان می‌باشند.

۱۱ - تسیاهای آموزشی مرییان : با نگاهی به جدول ذیل درمی‌یابیم که اولویت نیازهای آموزشی مرییان پرورشی کشور چه

اولویت	شماره نیاز	فراوانی پاسخ	نام نیاز آموزشی
۱	۳	۷۹۰۲	خوشنویسی
۲	۱۱	۳۹۵۸	روانشناسی نوجوان و جوان
۳	۱۷	۳۹۸۴	شناخت مشکلات رفتاری دانش‌آموزان و راه حل آنها
۴	۱۷	۳۷۶۳	شناخت مشکلات رفتاری دانش‌آموزان و راه حل آنها
۵	۱۷	۵۳۷۴	شناخت مشکلات رفتاری دانش‌آموزان و راه حل آنها

آگاهی مرییان از انواع مشکلات دانش‌آموزان اعم از مشکلات خانوادگی، آموزشی، اجتماعی، تربیتی و روحی می‌تواند آنان را قادر کند که دانش‌آموزان را بهتر درک نمایند و در مواقع ضرورت بهتر به کمک آنان بشتابند.

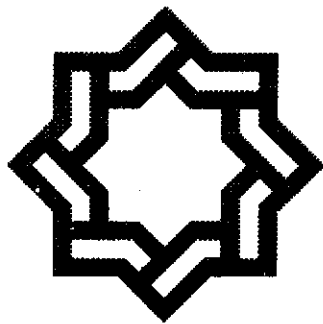
الف - خوشنویسی: از آنجا که یکی از راههای نفوذ در فکر و قلب دانش‌آموزان استفاده از ابزار قوی و مؤثر هنر خوشنویسی است این مهم از نظر مرییان حائز اهمیت بسزایی است. در اینجا مرییان پس از ۱۷ سال تجربه کاری «خوشنویسی» را به عنوان اولین اولویت آموزشی اشاره نمودند. مرییان پرورشی به صورت «تجربی» به این موضوع پی برده‌اند که می‌توانند با خوشنویسی، بهتر به دنیای

روانشناسی نوجوانی، هم در جذب نوجوان و هم در ایفای مسئولیت محوله توفیق خواهند یافت.

ج - شناخت مشکلات رفتاری دانش‌آموزان: برای مسئولان پرورشی و مرییان، شناخت ناهنجاریها و مشکلات رفتاری و خصوصیات روانی کودکان و نوجوانان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است این شناخت نه تنها باعث درک عمیق‌تر کودکان و نوجوانان می‌شود بلکه زمینه‌هایی فراهم می‌آورد تا در طرح و برنامه‌ریزی و بکار بردن امکانات پرورشی، ویژگیها و محدودیتهای وجودی آنان مورد توجه قرار گیرد. تردیدی نیست که مسئله پیشگیری و درمان اختلالات و مشکلات رفتاری روزه روز اهمیت بیشتری در فضای تعلیم و تربیت می‌یابد. و آگاهی مرییان از انواع مشکلات دانش‌آموزان اعم از مشکلات خانوادگی، آموزشی، اجتماعی، تربیتی

کودکان و نوجوانان نفوذ کرد و با آنها ارتباط برقرار نمود. به هر حال بین آن مریی که واجد خط زیبا و نیکوست و آن مریی که از این امتیاز کمتر بهره برده دانش‌آموزان نظرات متفاوتی دارند.

ب - روان‌شناسی نوجوان و جوان: توجه به نوجوانان به دلیل جوان بودن جامعه در اولویت برنامه‌های فرهنگی کشور ماست و از اهمیت خاصی برخوردار است نوجوان و جوان از جنبه‌های مختلف فرهنگی، علمی، اجتماعی، دینی و سیاسی مورد توجه برنامه‌ریزان تربیتی کشور می‌باشند. مرییان پرورشی با بهره‌گیری از این علم می‌توانند ارتباط مطلوبتری را با دانش‌آموزان برقرار نمایند. آنچه که در این اولویت خود را نشان می‌دهد تلاش مرییان در جهت برقراری ارتباط بهتر با دانش‌آموزان و نزدیک شدن به دنیای آنان است مرییان با دارا بودن اطلاعات

و روحی می‌تواند آنان را قادر نماید که دانش‌آموزان را بهتر درک نمایند و در مواقع ضرورت بهتر به کمک آنان بشتابند.

بدین جهت ضروری است که برنامه‌ریزان حوزه ستادی به نیازهای فوق توجه نموده و در جهت برگزاری کلاسهای آموزش ضمن خدمت بصورت حضوری یا غیرحضوری در ایام مناسب برنامه‌ریزی نمایند. حدود ۳۰۳۷۳ نفر از مربیان یعنی اکثریت قریب به اتفاق مربیان در دوره‌های کوتاه مدت آموزش ضمن خدمت شرکت نموده و موفق به اخذ گواهی گردیده‌اند میانگین ساعات آموزش ضمن خدمت خواهران مربی ۲۴۶ ساعت و میانگین برادران ۱۹۱ ساعت می‌باشد که این ارقام اگر چه مطلوب است لکن در جهت افزایش میانگین فوق، باید برنامه‌ریزی مطلوبی انجام گیرد. ضمناً به نظر می‌رسد خواهران مربی در مقایسه با برادران تمایل بیشتری به کلاسهای آموزش ضمن خدمت از خود نشان می‌دهند.

پیشنهادهای اجرایی

الف - پیشنهادات مرتبط با تحقیق

۱ - هر ساله آمار مربیان به لحاظ مدرک تحصیلی، مقطع شغلی و... مورد ارزشیابی و تحقیق قرار گیرد تا اطلاعات همیشه، تازه و به روز باشد.

۲ - برای رشد علمی مربیان و تقویت تشکیلات امور تربیتی پیشنهاد می‌شود برنامه‌ریزی برای فراهم سازی امکان ادامه تحصیل مربیان صورت پذیرد.

۳ - پیشنهاد می‌شود طرح گواهی با بررسی دقیق‌تر، عمیق‌تر و جامع‌تر پیگیری و اجرا گردد.

۴ - توضیه می‌شود علاوه بر نیازهای آموزشی، نیازهای مادی و عاطفی مربیان نیز مورد شناسایی قرار گیرد.

حدود ۳۰۳۷۳ نفر از مربیان یعنی اکثریت قریب به اتفاق مربیان در دوره‌های کوتاه مدت آموزش ضمن خدمت شرکت نموده و موفق به اخذ گواهی گردیده‌اند

۵ - جهت ایجاد انگیزه علمی در روحیه مربیان، طرح جامع آموزشی مربیان کشور تدوین و به مرحله اجرا در آید.

۶ - جلسات و گردهمایی‌های آموزشی - توجیهی مربیان تا حد ممکن به لحاظ محتوایی و اجرایی غنی‌تر و بهبود یابند.

۷ - در زمینه ثبات مربیان در دوره‌های تحصیلی و مدارس برنامه‌ریزی لازم صورت گیرد.

۸ - جهت استفاده از مهارتهای مربیان شایسته است در برنامه‌ها و مراسم مختلف امور تربیتی تا حد امکان از مهارتهای فردی آنان بهره برداری مقتضی به عمل آید.

۹ - عوامل تضعیف روحیه مربیان پرورشی شناسایی و در جهت کاهش این عوامل برنامه‌ریزی شود.

ب - پیشنهادهایی که ارتباط کمتری با موضوع تحقیق دارد:

۱ - از آنجا که برخی از دروس رشته پرورشی مراکز تربیت معلم چندان کاربردی در میزان کارآیی مربیان بعد از زمان فارغ‌التحصیلی ندارد لذا پیشنهاد می‌شود دروس فوق تا حد ممکن «کاربردی» شده تا پس از طی دوره ۲ ساله یک مربی مجرب تربیت شود.

۲ - پیشنهاد می‌شود جهت تقویت روحیه و انگیزه شغلی «طرح تعمیم فعالیت‌های پرورشی» اجرا شود تا مربیان با پشتوانه و دلگرمی بیشتر به کار بپردازند.

۳ - جهت پیشبرد اهداف امور تربیتی پیشنهاد می‌شود با تهیه دستورالعمل نسبتاً جامع و فراگیر، مسئله «سازماندهی مربیان در شهرستانها و مناطق» روشن شود به عبارت دیگر ضوابط دقیقی پیرامون «مقطع بندی و امتیازبندی» تهیه و تنظیم شود.

۴ - برای افزایش میزان کارآیی مربیان تازه استخدام شده دوره‌های آموزشی تخصصی فشرده تدارک و برگزار گردد.

۵ - جهت برنامه‌ریزی تربیتی صحیح و واقعی و دادن جهت صحیح و درست به فعالیتها «اولویت‌های تربیتی» در سطح استان شناسایی و راهبردهای لازم در راستای اجرای اولویت‌ها اتخاذ شود بویژه اینکه خود به خود برخی از فعالیت‌های غیرضروری از عهده مربیان ساقط خواهد شد.

۶ - شناسایی مربیان فاقد کارآیی و خارج کردن مربیان بی‌انگیزه و... از مجموعه از طریق «تغییر رسته»

۷ - بهره‌برداری از نظرات مربیان در برنامه‌ریزی‌های پرورشی شهرستان و استان از طریق اجرای «نظرسنجی‌ها»

۸ - به‌نحو شایسته‌ای «فعالیت‌های ابتکاری» و «خلاقیت‌های» مربیان مورد توجه و تشویق قرار گیرد.

۹ - از میزان کارآیی مراکز تربیت معلم امور پرورشی ارزشیابی شود.

۱۰ - در صورت امکان مقایسه‌ای بین سطح علمی، مدرک و کارآیی مربیان و معلمان به‌عمل آید.